

D Ě J I N Y

CECHOVNICTVÍ

V ČECHÁCH.

NAPSAL

FRANT. MELICHAR,

ŘEDITEL ŠKOLY MĚŠT.

PŘÍSPĚNÍM OKRESNÍ ZÁLOŽNY V UNHOŠTI. — TISKEM ČESKÉ GRAFICKÉ
SPOLEČNOSTI «UNIE» V PRAZE.

1902.

CECHOVNÍ ARTYKULE.

Řád soukenníků Rychnovských z roku 1378.

Po novočesku (pokud možno).

Č. Č. M. 1860. 23.

Bud' svědomo všem, kdož tento list budou čísti aneb slyšeti, jenž soukenničtí mistrové Rychnovští s dobrým rozmyslem dali jsou se ke vši spravedlnosti i k tomu s panským povolením i potvrzením. to jest pana Jetřicha i pana Albrechta bratrů vlastních, řečených z Rychnova. Znamenejž každý ustavení práva soukennického tak od chudých jako od bohatých i od pánův potvrzeného. A to právo má státi, dokud řemesla v Rychnově soukennického. Prvé právo, jenž (jímž) slibují soukenníci s jednou rukou (snad společnou rukou) činiti i tkáti sukno čisté, pakli by který zrušil, ten má propadnouti vinu dvaceti grošův, opět což by nevěry nalezeno bylo na vlně nebo na sukně, v ohni spáleno má býti a ten má býti na páně milosti se vším. Opět kdož by učinil postav krátký nebo na nitích řídký, ten každý má propadnouti vinu pět grošův. Opět kdož by učinil na postavě šlak lepší vlny nežli vešken postav, ten čtyry groše viny propadne. Opět kdožby učinil váhu větší než právo jest, jeden groš viny propadne. Opět kdož by nebyl v obecní radě (ve shromáždění), když bude povolán, viny groš propadne. Opět když by bylo vyvolení čtyř mistrův soukennických od jiných soukenníkův pro obecné dobré i pro čest panskou i k tomu vši obce k ohledávání všech obecních škodlivých věcí a když by kdo proti tomu mluvil nebo je hanil, ten propadne viny dvanácte grošů. Opět příchozí host (přivan-

Pozn. :

postav = složka (sukna)

šlak = stopa

šlahář = řemeslník zpracovávající vlnu

flok = látka nižší kvality zhotovená ze zbytkové příze nebo vlny

osnova = soustava rovnoběžných nití tvořící základ tkaniny

drovalý) věrný i všude dobře zachovalý, chtěl-li by přijmouti mistrovství v městě Rychnově, má býti přijat od mistrův dříve řečených beze vší omluvy, dada jich právo, totiž co na ně sluší, totiž čtyři libry vosku. Opět šlaharové (snad šlehařové) nemají býti vlny proti mistrům bez jejich povolení žádnému ani ze vsi ani z města. Opět který z knapův (tovaryšův) pojal by ženu, ten má z práva k své potřebě učiniti do roka padesát loket sukna i k prodání i k chození (nejspíše pro domácí potřebu), ale kterýž nemá ženy, ten má učiniti v roce dvaatřiceti loket sukna. Opět kdož by host soukennický chtěl přijmouti mistrovské soukenice, ten má dáti právo mistrové (snad vdově, která měla krám soukennický) a mistři mají jej mile přijmouti. Pakli by byl chudý, že by zboží svého vlastního nemohl naložiti, tehdy mezi nimi má dělati a to s jejich pomocí. Opět kdož by chtěl se učiti sukna dělati anebo tkáti, odkudž by kolivěk byl, z města nebo ze vsi, jen byl-li věrný, má přijat býti od soukenníkův a to podle ujednání. Opět dříve řečení čtyři mistrové vyvolení když by z nich který zatajil které viny podle nalezení pro přízeň i pro učení (snad uctění), tehdy všichni propadnou, každý z nich obapol vinu dříve řečenou. Opět kterýž by kolivěk soukenník z jiného města přivezl flok a zde jej dělal, ten propadne viny dvaceti grošů. Opět aby žádný nedělal osnovy ani vlny kupoval, kdož nemá s mistry práva, pakli by dělal neb kupoval, aby propadl viny dvaceti grošů. Opět aby žádný se ženou vlny nekupoval, ale se synem, jenž má smysl koupiti i prodati, ale žádný aby nezastával dítětem žádné koupě, kteréž neumí koupiti; pakli by byl který nemocen tehdy ten místo sebe postav ženu nebo kohož můžeš vzíti. A ty všechny viny mají děleny býti na dvě dříve jmenované polovice vin na pány, kdož toto město budou držeti a polovici vin na mistry soukennické ať malých ať velkých, a tu polovici mají mistrové obrátiti na obecné dobré a to s vědomím vší obce. A tento list jest psán tisícího léta třístého sedmdesátého osmého, měsíce června druhého, třetí den nastalého a v tom právě má státi řemeslo soukenníci co nejdíl (má) moc jeho (toho řemesla) býti.

Pozvání k hlavním schůzím.

Slovutní vzácné poctivosti páni mistři a bratři poctivého řemesla mlynářského k pokladnici a articulum do král. a kraj. města Čáslavě i jiní okolní na dvě i tři míle, jak majestát náš sebou přináší, patřící; všem službu naši, všecko dobré, jak na duši spasitelné, tak také tělu prospěšné před vzkazující, v známost vám uvozují, že pro průchod chvalitebného pořádku našeho mlynářského dle starobylého a zachovalého způsobu J. M. C. pana rychtáře jakožto inspektora poctivých řádův v král. městě Čáslavi, aby nám schůzka hlavní povolena byla, jsem pozdravil. Pročež pánův bratrův bratrsky žádám a vedle povinnosti a závazku na mne vloženého napomínám, že sebou nic nedáte sjíti, nýbrž poněvadž ten poctivej řád od předkův našich s velikou těžkostí a nákladem vyzdvižen jest a podle J. M. C. té milosti udělené a od přísežných mlynářův zemských potvrzené, že jeden každý příští slavnosti vzkříšení Páně, to jest v outerej, jenž se bude psáti 20. aprilis do města Čáslavě se pouchýlí, a co kdo s čím povinnen bude, sebou přinese; též aby nějaká (niaka) pořádnost se stala a ten poctivej a starožítnej řád zaopatřen byl, svou radou přispěje, kterej by přistoupiti chtěl neb za vyučenou dáti mínil, učedlníka připověděti mínil, že po poslícčku věděti dáti sobě nestízí; i pro lepší důvěření této citací dal jsem pečeť cechovní přitisknouti. Datum v král. městě Čáslavi 9. April. A. 1688.

Pečeť cechu mlynářského.

(Podpis schází.)

Povolení k učení.

Já Vilém František Škodský z Fajerberku, velebné Kapitoly Královského Hlavního Kostela Sv. Víta na Hradě Pražském Správce známou činím tímto listem vůbec přede všemi